

Маріупольський
державний
університет

**ІННОВАЦІЇ
В ДОШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ:
ТЕОРІЯ, ПЕРСПЕКТИВИ, ШЛЯХИ ЗАГРОВАДЖЕННЯ У
ПРАКТИКУ**

**Збірник матеріалів
III Всеукраїнської науково-практичної конференції**

Київ - 2024

Інновації в дошкільній освіті: теорія, перспективи, шляхи запровадження у практику: збірник матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної конференції, 28 березня 2024 року / за заг. ред. Ю.О.Демидова. Маріуполь: МДУ, 2024. 207 с.

Редакційна колегія:

- Голова** – Микола ТРОФИМЕНКО, ректор МДУ, кандидат політичних наук, професор;
- Заступник голови** – Олена БУЛАТОВА, перший проректор МДУ, доктор економічних наук, професор;
- Члени оргкомітету:**
- Юлія ДЕМИДОВА, завідувач кафедри дошкільної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент;
 - Катерина КРУТІЙ, доктор педагогічних наук, професор кафедри дошкільної освіти;
 - Ольга ФУНТИКОВА, доктор педагогічних наук, професор кафедри дошкільної освіти;
 - Світлана МАКАРЕНКО, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти;
 - Оксана ПОПОВСЬКА, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти;
 - Вікторія ЯЙЛЕНКО, старший викладач кафедри дошкільної освіти;
 - Ірина ДЕСНОВА, в. о. завідувача кафедри практичної психології, кандидат педагогічних наук, доцент;
 - Оксана ГОЛЮК, завідувач кафедри педагогіки та освіти, кандидат педагогічних наук, доцент.

Рекомендовано до друку Вченою радою психолого-педагогічного факультету
Маріупольського державного університету
(протокол № 10 від 28 березня 2024 року)

Статті публікуються в авторській редакції

© Колектив авторів, 2024

© Кафедра дошкільної освіти МДУ, 2024

з питань дошкільної освіти на період дії правового режиму воєнного стану: Лист МОН України 1/3845-22 від 02.04.22 року. URL <https://ru.osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/86206/> (дата звернення: 24.03.2024.)

2. Закон України «Про освіту»

3. Крутій К.Л. Проблеми дистанційної освіти дошкільнят. Дошкільне виховання 2020. № 5. С. 21.

Стеценко І.Б.

старша викладачка кафедри педагогіки та освіти,
Маріупольський Державний університет, м. Київ,
наукова співробітниця,
Міжнародний науково-навчальний центр
інформаційних технологій та систем Національної академії наук
України та Міністерства освіти і науки України, м. Київ

ІНТЕГРАЦІЯ 3D-КОНСТРУВАННЯ ТА МОДЕЛЮВАННЯ У ДОШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ

Для навчання сучасним технологіям у вишах має бути відповідна основа. Тож ланцюжок «дошкільна освіта — загальноосвітня школа — виш — професійне життя» має бути неперервним, повністю забезпечений наступністю з плавними переходами від сходинки до сходинки. Звичайно, мова йде не про автоматичне перенесення частини програми вишів у загальноосвітні школи, а підвищення ефективності навчання, якості освіти, навчання технологіям, які у майбутньому допоможуть опанувати програму вишів і рости у професійному житті.

Ми живемо у 3D-просторі, але надаємо про нього дітям мало знань, не показуємо як у 3D-просторі змінюється обсяг інформації про об'єкт, практично не порівнюємо 2D і 3D, не розповідаємо яку ж додаткову інформацію дає людині 3D, не експериментуємо (математичне експериментування практично відсутнє).

Досвід показує: якщо дитина нормально розвивається, то ознайомлювання її з 3D-простором вже у дитячому садку не несе додаткового розумового навантаження і взагалі не становить складнощів.

У Базовому компоненті дошкільної освіти (Державному стандарті дошкільної освіти) [1] та Державному стандарті початкової освіти [2] ставиться акцент на дослідницьку діяльність, але на практиці ще не реалізовані всі переваги, які вона може дати, тобто не розкритий її справжній потенціал, зокрема майже немає поєднання моделювання та дослідження. У багатьох випадках дослідницька діяльність неможлива без моделювання, а моделювання — це переважно дії в 3D-просторі. Тобто розширення діяльності дітей у 3D-просторі може суттєво підсилити і дослідницьку діяльність, повніше реалізувати її освітній потенціал.

Дослідницьке навчання може стати ланцюжком від постановки перед дітьми задачі з повсякденного життя — її розв'язування за допомогою порівняно нескладних завдань і навідних запитань — до формулювання нового поняття, яке впливає із розв'язування — за необхідності ще раз повертаємося до розв'язку завдань і уточнюємо його. Таким чином діти відкривають для себе нові знання, швидше їх привласнюють, глибше розуміють зміст понять, а тому цінують їх і не забувають швидко.

Моделювання тісно пов'язане з дослідницькою діяльністю, адже саме експериментування з моделями об'єктів дає змогу у безпечному комфортному середовищі глибше ознайомитися з явищами природи (зміна пір року, дня і ночі тощо), навчити виділяти властивості об'єктів (вітрогенератор, порівняння моделей посуду тощо), а також змоделювати різноманітні життєві ситуації та виробити чітку послідовність дій у них (правила поведінки на дорогах тощо).

Нині у дошкільній та початковій освіті мало уваги приділяється геометрії, особливо це видно у програмах та підручниках з математики (там на першому місці стоїть арифметика, а поняття з геометрії даються у значно меншому обсязі). Батьки також насамперед звертають увагу саме на вивчення арифметики — числа, рахування, цифри тощо. Виходить невиправдане зміщення акцентів на вивчення арифметики.

Але ж нині техніка розвинена так, що знання арифметики відходить на задній план і стає все менше практикоорієнтованим. Тож маємо перенести акценти під час викладання математики, тобто розглядати математику як науку про мислення, класифікацію та систематизацію, комбінаторику, теорію ймовірностей, чисельні методи тощо.

Саме такі вміння стають все більше необхідними фахівцям різних галузей. Адже багато сучасних фахівців так чи інакше виходять на активне використання математики і 3D-технологій — мультиплікатори, розробники тренажерів, модельєри, архітектори, візажисти, декоратори, будівельники тощо.

Якщо не звернути увагу на це вже у дитячому садку, то далі геометрія та інші розділи математики стануть незвичними та складними для дітей, будуть лякати і згодом, як наслідок, можуть стати непосильними для опанування. Адже інженерна графіка, нарисна геометрія та інші дисципліни схожого спрямування — зараз одні з провідних дисциплін для інженерних спеціальностей.

Необхідно перейти від вузького розуміння математики як науки про числа та арифметичні операції над ними до науки про способи мислення, пізнання довкілля, науки, яка дає в руки людини інструмент для моделювання, будування нейромереж, оптимізування, вивчення ймовірних процесів тощо. Адже саме це і є вимогою часу, сучасним трактуванням ролі математики у сучасному житті людей.

Саме у дошкільному віці закладаються основи знань майбутніх фахівців, діти починають навчатися досліджувати, експериментувати, аналізувати інформацію, правильно планувати досліди, моделювати тощо. Тож саме 3D дає змогу побудувати наочний і зрозумілий дошкільнятам ланцюжок від ідеї, задума

до створення, апробування в сюжетній грі, удосконалення іграшки та знову апробування.

Найлегше з дошкільниками такий ланцюжок вибудувати з використанням конструктора ЛЕГО. Адже дітям легко і зручно користуватися цим конструктором — є різні модифікації ЛЕГО відповідно віку та здібностям дітей, саме з ЛЕГО можна будувати різні конструкції — тварин, будинки, машинки, меблі тощо — з конструкцією реально можна грати, вільно переносити її з місця на місце, відновлювати, якщо у грі щось зламалося, удосконалювати тощо.

Це не лише гра, а й моделювання, наочний показ дій та їх наслідки у різних ситуаціях, коли реально діяти неможливо або й небезпечно. Наприклад, вивчення правил дорожнього руху, моделювання зміни пір року, як злітають літаки тощо.

Таким чином, якщо грамотно вибудувати освітній процес, то створене дитиною не лежатиме на полицях для батьків, а діятиме і дитина зможе побачити не лише переваги створеного, а й недоліки, навчатиметься за потреби удосконалювати свої вироби, пристосовувати для гри чи іншої діяльності.

Розглянемо приклади ланцюжків завдань на моделювання для дітей різного дошкільного віку.

Молодший дошкільний вік. Читання англійської народної казки «Три ведмеді». Розглядання ілюстрацій до казки «Три ведмеді» — рахуємо ведмедиків, порівнюємо їх розміри, чого більше, а чого менше (де наочно видно) — багато — мало — один. Конструювання ліжка для ведмедиків (огляд меблів, знаходження спільного з геометричними фігурами). Гра «Годування ведмедів» (співвідношення число — кількість, потрібно мати набір посуду та іграшки) — якщо діти вже знають цифри, то закріплення цифри «3». Діалог-порівняння «Меншому ведмедику все менше, ніж великим» — звернути увагу дітей на величину тарілочок, стільчиків тощо. Порівняти за величиною ведмедиків, тарілочок тощо. Говоримо «менша, ніж...», «більша, ніж...» Малювання ведмежат (як лялька-неваліяка) та ліплення тарілочок для ведмедиків, звертаємо увагу на їх величину

Середній дошкільний вік. Винахідницьке дослідження «Перетворення плаского аркуша на об'ємний» — діти вигадують різні способи — зім'яти, зробити трубочку (циліндр), оригамі тощо. Порівняти функціональність — що змінилося, як можна використати аркуш паперу і нові вироби.

Дослідження «Навіщо у грі коробки» — дослідити різні коробки — порахувати кути, грані, ребра, порівняти величину (скласти одну в одну), порівняти коробки за іншими критеріями — знайти використання кожній коробочці. Конструювання з коробок веж, будинків, палаців, потягу, машинок, літаків тощо.

Старший дошкільний вік. Діалог-моделювання «Поведінка в транспорті» та змоделювати автобус (зіставити стільці), змоделювати різні ситуації у громадському транспорті. Сюжетна гра «Поїздка містом» — звертаємо увагу на поведінку на зупинках транспорту, знак зупинки, оплату проїзду в транспорті,

поведінку в транспорті. Діалог-дослідження «Правила поведінки на дорогах». Сюжетна гра «Мандрівка містом» (використовуємо вже побудований макет міста) — звертаємо увагу на правила поведінки на дорогах для пішоходів та водіїв, місця та ситуації, де підвищений рівень небезпеки (перехрестя, розворот габаритного транспорту, транспорт на гірці (машина може поїхати назад чи вперед)).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: — https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf
2. Державний стандарт початкової освіти [Електронний ресурс]. — Режим доступу: — <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF#Text>

Фролова Н.В.

здобувачка 1 курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
освітня програма «Дошкільна освіта»

Маріупольський державний університет, м. Київ

Науковий керівник:

Яйленко В. Ф.,

старша викладачка кафедри дошкільної освіти
Маріупольський державний університет, м. Київ

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНТЕРАКТИВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ВИХОВАТЕЛЯ З ДІТЬМИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО ФОРМАТУ ОСВІТИ

Дистанційний формат організації освітнього процесу набуває все більшої популярності, особливо в контексті сучасних викликів, таких як пандемія COVID-19, воєнний стан. Цей формат освіти відкриває нові можливості для навчання та розвитку дітей, але й ставить перед педагогами нові завдання. Одним з ключових аспектів дистанційного формату освіти є організація інтерактивної взаємодії вихователя з дітьми [1;2;3].

Інтерактивна взаємодія передбачає активну участь дітей в освітньому процесі, що сприяє кращому засвоєнню знань, розвитку навичок мислення та творчості, а також формуванню позитивної мотивації до навчання. В умовах дистанційного формату організації освітнього процесу реалізація інтерактивної взаємодії потребує від вихователя ретельного планування, використання різноманітних методів та інструментів, а також постійного вдосконалення своїх педагогічних навичок.

Треба зауважити, що дистанційний формат організації освітнього процесу має свої переваги та недоліки.

Серед переваг інтерактивної взаємодії можемо назвати: сприяння кращому засвоєнню навчального матеріалу, розвиток навичок мислення та творчості,